

HLASATEL

WAHPETONU

INFORMACE PRO WAHPETONCE I DALŠÍ ZÁJEMCE LLM

**ROK 1931
VÝZNAMNÝ PŘEDĚL V ČINNOSTI LIGY ČS.
WOODCRAFTERŮ**

První desetiletí života Zálesácké Ligy Československé – Ligy československých woodcrafterů je v podstatě obdobím hledání vlastní cesty, vlastního směru, mezi ideami a praxí woodcraftu v pojetí E.T.Setona a v pojetí M.Seiferta. Ačkoliv protagonisté ideí woodcraftu byli od sebe tak vzdálení a začali s jejich uskutečňováním ve zcela jiných společenských podmínkách i možnostech, tak první období vudkrafterských aktivit má v obou zemích určitou podobnost v základních rysech. Spočívá právě v hledání nejvhodnějšího postupu, jak po stránce organizační, tak i ideové; vyjádřeno jinak – hledáním vhodného místa mezi mnoha nabídkami způsobů výchovy mládeže. Od založení Woodcraft Indians (1902) po vznik The Woodcraft League of America uběhlo 14 let snah o spolupráci s několika spolky zaměřenými na rodinnou výchovu, s hnutím YMCA a zejména s Boy Scouts of America. Od založení Zálesácké Ligy Československé (1922) po ustanovující sněm Ligy čl. woodcrafterů uplynulo 7 let, ale až po dvou dalších letech dostalo vudkrafterské hnutí v tehdejší Československu jasný směr, odpovídající hlavním ideám E.T.Setona. Základní přehled vývoje vudkrafterského hnutí v obou zemích byl podán v Hlasateli Wahpetonu č. 19. Tento v podstatě chronologický přehled je nutné doplnit i jeho příčinami; podrobnější znalost historie vudkraftu v Čechách a na Slovensku je i v současnosti aktuální. Vhodnou příležitostí pro takový postup je právě významný předěl v životě Ligy čl. woodcrafterů, nastoupený před 75-ti lety.

Na rozdíl od vývoje ve Spojených státech šlo v obou středoevropských zemích více o zásadní ideové směřování, než-li o otázky organizační. Zásluhy Miloše Seiferta o poznání E.T.Setona, jeho ideí woodcraftu, o jejich pevné zakotvení v Československu, o vynikající překlady mnoha Setonovo děl nejen z těchto oblastí, ale také o přírodě v širším pojetí, jako i jeho vlastní publikační, organizační a osvětovo-výchovná činnost zasluhují uznání i obdiv. Na druhé straně je nutné zmínit se i o jiných jeho vlastnostech a postupech, neboť byly základní příčinou mnoha nedorozumění nejen v jeho osobním životě, ale i pro vudkraft, jako organizaci. Na duchovně až nábožensky založeného mladého pedagoga M.Seiferta zapůsobila moderní filozofická i literárně-filozofická díla (Emmerson, Carlyle, Rousseau, Tolstoj, Ruskin, Ghandí) i Setonovo důkladné poznávání přírody završené úctou k ní i hledáním vazeb mezi přírodou a člověkem až ke srovnávání s mravním kodexem lidstva shrnutém v Mojžíšově Desateru. To vše vedlo Seiferta od ctění přírody k jejímu extrémnímu zbožňování, co se odrazilo zejména v jeho základním díle „Přírodou a životem k čistému lidství“. Byly však i jiné vlivy, kterým střídavě, chvílemi až nekriticky, podlehl (náboženské zvyky slovanských prapředků, budhismus; nudizmus; křesťanský komunismus propagovaný Přemyslem Pitterem¹⁾, i Seifertovo blízkým přítelem Gustavem Jarošem-Gammou²⁾; kritika skautingu, ale i společenských poměrů F. van Eedenem; kritika skautingu a poté i společenských poměrů J.Hargravem³⁾), co se projevilo hlavně ve výše citované základní příručce, ale i v mnoha dalších úvahách, uveřejňovaných zejména v časopise Vatra („Naše nové náboženství, roč.1929). Uvedu pouze několik citací z pera M.Seiferta, které dobře dokumentují, proč nenašel pochopení mezi pedagogy, mezi křesťansky založenými rodiči i dospívající mládeží a na druhé straně proč vzbudil tak živý zájem u svých socialisticky až komunisticky orientovaných členů náčelnictva Ligy, anebo z jiných podobně orientovaných organizací pro mládež, co mu později přineslo mnoho problémů, ale uškodilo i samotnému hnutí.

1) církev Nový Jeruzalém, záhy zakázaná, jako skrytá komunistická společnost

2) spis Ježíš – Tábor - Bolševik

3) viz Hlasatele Wahpetonu č. 3/ 98

- - - pro český národ by byl anglický skauting asi takovým neštěstím, jako football či kopaná, která se skoro stala morem u našeho dorostu - - -
 - - - jemu (myšleno B.-P., zakladateli skautingu) je ideálem „řádné občanství“.
 Ale, není-li v tom hodně plochosti, pomyslíme-li, že to znamená souhlasit s dnešním nespravedlivým řádem společenským, kapitalismem, vykořisťováním práce, neoprávněností ve všem ? - - -
 - - - ani Seton není všude tak důsledný, jak bychom si přáli. Chybí mu jednotící náboženský princip – a to je problém, o kterém věřím, že Slovanstvo je předurčeno, aby jej v bílém plemeni vyřešilo - - -
 - - - nejvyšší autoritou Tvou je vlastní Tvé svědomí ! A toho musíš poslouchat za každou cenu. Buď svůj ! - - -
 - - - nezastavujte se před ničím, věřte jen sobě, hledejte ideál svůj jen ve svých představách - - -
 - - - první požadavek, který kladu na junáka, je, aby měl své vlastní přesvědčení ... S církvemi musí se brzo vypořádat. Žádný kompromis nesmí v sobě žít - - -
 - - - naše české junáctví musí být rázným protestem proti dnešní škole - - -
 - - - až jednou pedagogové budou lidskými, spálí učebnice – a to bude velká sláva – a půjdou s chlapci do přírody žít s nimi junácký život - - -
 - - - tábor je nejdokonalejší školou socialismu, ne-li komunismu - - -
 - - - každý má právo na svobodu a samostatnost. Jedině tak budeme socialisty a pochopíme Krista, jenž popíral moc velkých a vypínajících se a hájil právo nejchudších a nejprostších, právo, jež katolická církev tak potlačovala a systematicky dusila až po dnešní dny, k nevýslovné škodě pravdy - - -
 - - - odmalička bývají děti učeny pokrytectví a právě v tom nejvznešenějším, v náboženství.
 - - - na půdu, lesy, vodu, nemá práva nikdo většího než druhý, tyto věci musí být společné.

Přesto, že mnohé z toho, co je uvedeno, dostane po přečtení celé knihy a pochopení těch nejpodstatnějších Seifertovo záměrů mírnější, částečně i jiný smysl, tak se nelze divit, že kniha, která měla být základní příručkou vudkraftu vzbudila nepochopení, v mnoha případech až odmítnutí, zejména ze strany pedagogů a státních orgánů. Z poradce ministerstva školství pro zavádění prvků junácké výchovy na školách se stal extremist a pro mnohé až skrytý komunista . . . Co naplat, když v závěru knihy napsal – O českém junáctví bude se ještě mnoho a mnoho přemýšlet a nic je nerozřeší, než praktické pokusy a zase jen pokusy.

I toto, jakoby otevření se diskusi, nemohlo zahladit extrémnost některých náhledů, výroků v knize uvedených, zejména, když byla nanejvýš žádoucí ucelená, široce přijatelná soustava pro výchovu mládeže a hlavně právě

proto, že prvních dvacet stran příručky je břitkou kritikou a odsouzením skautingu, který v tom čase byl již oficielně dosti uznávaným a mezi mládeží oblíbeným výchovným systémem.

Je také zajímavé, že i v organizačních otázkách se M.Seifert odklonil od Setonovo systému kmenového zřízení vycházejícího z rodů a pokusil se o vlastní organizační schéma, které je podle mého názoru směsí prvků staroslovanských s prvky sokolskými a skautskými. Základem je družina, při jejich větším počtu se ustanovuje vyšší složka – jednota, nad jednotami je ústředí a vrcholní složkou je náčelnictvo. Jednotu řídí náčelník jednoty přes starostu (kterého zastupuje náměstek starosty - ? odkud ten název ? -), kterému je nápomocný vůdcovský sbor jednoty a sbor důvěrníků. V podstatě by tedy šlo o vůdcovský princip, který je v naprostém nesouladu se Seifertovo názorem o nejvyšší autoritě vlastního svědomí a hledání ideálu podle vlastních představ. Protože příručka je přednostně zaměřena na ideové zásady a praktickou činnost vudkrafterských junáků, lze předpokládat, že organizační schéma mělo doznat zásadní přepracování. V podstatě se tak stalo později, přijetím systému kmenového zřízení.

Seifertovo hledání správné cesty, jeho ideové i organizační nejasnosti se plně projeví již od samého začátku existence Ligy Lesní Moudrosti, jak v samotném vedení, tak i v některých kmenech. Bylo to téměř 10 let rozchodů a návratů, které neskončily ani odchodem extrémních socialistů a založením ISAW (Hlasatel Wahpetonu č. 19) , ani ustanovujícím sněmem obnovené Ligy čl. woodcrafterů v roce 1929. Muselo přijít ještě důkladnější přehodnocení ušlé cesty.

Jeho podnětem byl hned první zásadní ideový rozpor v roce 1924, kdy v náčelnictvu LLM začalo převládat socialistické zaměření a snaha využít ze Setonova vudkraftu jen ty prvky, které by podporovaly výchovu k socialismu, s čím M.Seifert nechtěl souhlasit a po odchodu z náčelnictva LLM založil Ligu pro výchovu přírodou (1925). Tímto rozhodnutím se jasně postavil proti využívání vudkraftu pro politické cíle, ale otevřel ním také dveře pro diskuse o celé podstatě vudkraftu. Do nich již podstatnou měrou zasáhla mladší generace, kterou tvořili členové se středoškolským a částečně vysokoškolským vzděláním, mnozí se znalostí angličtiny, nebo jiných cizích jazyků. Zvídavý duch mládí je vedl ke studiu domácích, ale i původních pramenů junáckých hnutí. Tuto snahu M.Seifert plně podporoval, jak v mnoha debatách waldenských táborů, tak

i poskytnutím možnosti studia v jeho bohaté knihovně. I na toto studium často navazovaly diskuse. Hlavními zájemci o poznávání původních pramenů vudkraftu byli Viliam Valovič a Felix Dvořák z bratislavského kmene Deti Slnka, záhy se k nim přidali i pražští členové, postupně se formujícího kmene Wahpeton, kteří ještě navíc měli možnost obstarat si novější publikace E.T.Setona. Tak se postupně vytřídilo, co ze znalostí o vudkraftu pochází od E.T.Setona, čím do nich přispěl M.Seifert, a kde Setonovo původiny výrazně přepracoval, ve snaze lépe je přizpůsobit našim poměrům, přičemž v přepracování místy zašel do již uvedeného extremismu. Tato krystalizace vyústila do zásadního přijetí Setonovo ideí i praxe vudkraftu a tím přirozeně, nutně vedla k jejich uplatňování. Šlo se ještě dál, pro Setonův výchovný systém, dopracovaný na začátku 20.století se hledala opora i v novějších filozofických a pedagogických poznatcích a idea vudkraftu tak postupně dostávala rozměr světového názoru. Hlavním průkopníkem obnovy původního, Setonova vudkraftu se stal V.Valovič, zejména svými mnoha a dobře podloženými úvahami, diskusními podněty ve waldenských táborech a uveřejňovanými v Hlasateli i obnoveném časopise Vatra.

Původní spolupráce, zejména zážitky ze společně organizovaných a prožívaných táborů, nevýhody rozdvojeného hnutí vedly první protagonisty v roce 1928 k určitému názorovému smíru, sjednocení kmenů i celého hnutí, co bylo o rok později stvrzeno sněmem, obnovujícím Ligu československých woodcrafterů (LČSW), pod náčelnictvem Miloše Seiferta. Jednota vydržela necelý rok, některé pražské kmény vedené K.Bukovanským a M.Vavrdou znovu požadují větší prostor pro myšlenky socialismu. Mladá generace získává převahu. Do nově voleného přechodného náčelnictva Bukovanský a Vavrda již nebyli zvoleni, náčelníkem se stává M.Seifert, místonáčelníkem a současně tajemníkem byl zvolen V.Valovič. Vzniklá situace ukázala, že v ideových otázkách je nutné jasné vyhranění, většina kmenů požadovala důslednou apolitičnost Ligy, a zásadní přehodnocení současného stavu Ligy, kterého výsledkem budou nové volby. Ty proběhly v roce 1931, s tímto výsledkem:

Náčelník – Viliam Valovič /Manoki; místonáčelník – Felix Dvořák /Wajikani; jednatel – Arpád Jávora /Sagaweesi.

Cesta byla nalezena, byla jen jedna Liga československých woodcrafterů, s jasným ideovým zaměřením, vycházejícím ze zásad woodkraftu vytyčených E.T.Setonem.

Jiří Pacl / Migisi

ČESTNÝ NÁČELNÍK LIGY LESNÍ MOUDROSTI

BRATR MAHYKAN

TUTO POCTU UDĚLILO NÁČELNICTVO LLM
DNE 11. PROSINCE 2005

v Praze na shromáždění zástupců náčelnictva, kmene Wahpeton i zástupců vybraných kmenů. Po krátkém zhodnocení dlouholetého přínosu br. Mahykana pro Ligu Lesní Moudrosti, jak při zakládání a vedení kmenů, kmenových i Ligových táborů a v náčelnictvu LLM, byl jmenovanému slavnostně udělen dekret čestného náčelníka a odznak na šerpu. Poté byly promítnuty fotografie ze života LLM, zejména z akcí, kterých se br. Mahykan účastnil. Byl to zajímavý přehled od předválečných po poválečné tábory ve Waldenu až po činnosti posledních let. Besedováním a folkovou hudbou končil tento hezký večer.

NĚKOLIK SLOV O MAHYKANOVĚ A ČINNOSTI PRAŽSKÝCH VUDKRAFTERŮ V OBDOBÍ NESLOBODY

vzpomínky bratra Hukwima

Velký náčelníku Tokaheyo !

My všichni zde přítomní členové kmene Wahpeton, i ti, kteří tu s námi nejsou, či odešli do věčných lovišť, vážíme si Vašeho rozhodnutí uspořádat dnešní setkání s Mahykanem a pozvat na ně i nás, staré členy Ligy z kmene Wahpeton. Nejstaršími z nich jsme my čtyři zde přítomní –

 Jasoň Schützner RNDr./ Jasoň, narozený v červenci roku 1920

 Milouš Stárek MUDr./ Pirát-Mahykan, narozený v prosinci 1921

 Jiří Novák Ing./ Mýval-Hukwim, narozený v dubnu 1922

 Zděnek Pouba RNDr., Prof. UK/ Slunce-Hehun, nar. v červnu 1922

Naše členství a aktivity v kmenech a Lize pramení z dlouholetého osobního přátelství a společného zájmu žít s modrou oblohou v přírodě a s přírodou, vedení k čistému lidství čtyřmi světly vudkrafterského zákona a zásadou Woodcraft is Lifecraft. Skutečnost, že jsme se tu dnes s Vámi sešli, že žijeme, že můžeme kladně hodnotit čeho jsme v životě občanském, vudkrafterském učinili a dosáhli je toho důkazem.

Vzpomeňme teď, jak jsme prožívali léta 1939 až 1945, za druhé světové války.

České země byly okupovány nacistickým Německem, na územně okleštěném Slovensku byl vyhlášen samostatný Slovenský štát.

Do gymnázia v Praze 19, na Velvarské přišlo už ve školním roce 1938/39 několik českých studentů ze Slovenska. Do naší třídy VI./b přišel Zdeněk Pouba, do vedlejší Milouš Stárek, stali jsme se spolužáky. 28. října 1939 jsme byli demonstrovat proti okupaci na Václavském náměstí, co končilo útekem proti zasahujícím jednotkám SS. Zavedlo to podnět k uzavření českých vysokých škol a následným perzekucím. Mimoškolní aktivita byla možná jen v kruhu nejbližších spolehlivých přátel. V květnu 1941 jsme maturovali. Začaly poslední prázdniny a po nich byly jen dvě možnosti. Buď se dostat ještě na další nadstavbové studium, anebo najít si vhodné zaměstnání. Mě se podařilo udělat zkoušky na obchodní akademii,

Schützner byl provozovatelem lomu ve Vinařicích, Pouba nastoupil zaměstnání ve spořitelně a Stárek se dostal na nadstavbový kurs angličtiny. Poslední prázdniny přinesly seznámení s vudkraftem a vudkraftery. Pouba se Stárkem, bývalí členové kmene Ranné Svitanie ze Zvolena mi nabídli táboření na Živohošti, poblíž chaty, kterou si Stárkovi rodiče na léto pronajímali. Tak jsem se dostal mezi členy kmene Wahpeton, kteří mě začali zasvěcovat. Bylo to tvrdé. Pršelo, k chatě jsme došli za přitímí. Spali jsme na betonem pokryté verandě, stanové plátno nikoliv nad hlavou, ale pod sebou. Druhého dne jsme týpí postavili, a z této základny jsme podnikali výpravy do okolí. V té době se na Vltavě ještě vorařilo. Občas jsme se mohli na voru svézt až po Moráň. Bratr Sova nás učil ovládat kánoe. Sova, Bobr, Pirát, Jason a Wajikani (původně člen kmene Deti Slnka v Bratislavě, později zaměstnán v Ostravě) podnikli velký vodácký trail po Vltavě a Lužnici.

Následujícího roku (1942) jsme jezdili tábořit na louku u Sladovařského potoka, pronajatou od místního mlynáře. U něj jsme také měli uložená týpí. Většinou jsme mohli tábořit pouze o víkendech. V sobotu do poledne se ještě vyučovalo a pracovalo, takže na louku jsme dorazili až odpoledne a večery jsme trávili v týpích besedami a zpěvem. Nedělní dopoledne zaplnily různé vudkrafterské činnosti, pozorování přírody, fotografování, kreslení a občas jsme zasedli ke sněmovnímu ohni. Odpoledne jsme tábořiště uklidili a jeli domů. Jezdili jsme na kolech, nebo vlakem do Davle či parníkem do Štěchovic, potom autobusem do Slap nebo Čími a dál pěšky na Královskou nebo Živohošť. Někdy jsme poslali lodě parníkem do Štěchovic, vykoníčkovali je až nad Svatojánské proudy a následně sjížděli Vltavu až do loděnice v Braníku. Táboření jsme střídali s pobytem na chatě, kterou nám zapůjčovali rodiče bratra Masáka. Z vysokého hřebene nad řekou byl úchvatný pohled do údolí Vltavy k Moráni. Na borovici u chaty sedával večer sýček, když jsme ho svým příchodem rušili, tak nemilosrdně houkal. Podle lidové tradice to mělo být předzvěstí smrti, anebo aspoň neštěstí. Nedal se odehnat. Naše mládí, družné společenství vudkrafterského kmene přemohly strach z pověry, zvykli jsme si a besedy i zpěv u táboráků probíhaly vesele dál.

Každé úterý večer jsme se setkávali u některého z členů kmene, besedovali a dohodli se, kamže vyrazíme na víkend, buď sami nebo se známými skauty.

Důsledky okupace a války však nedaly dlouho na sebe čekat. Naše ročníky byly vyhlédnuty pro práci v továrnách, v Protektorátě, nebo Německu. Prvním povoláním byl Jasoň, v říjnu 1942, ale byl také prvním, který mohl zůstat doma. Kamenolom byl důležitým dodavatelem pro kladenské hutě. Zakrátko nato byl Hladík poslán na práci do Berlína. Já měl štěstí, také jsem byl určen pro práci v Německu, ale protože jsem již pracoval u německé firmy sídlící v Praze, mohl jsem zůstat doma. Nejvíce hrál pracovní úřad na Pirátovo nervy. První termín pracovní povinnosti byl na prosinec 1942, pak na únor 1943, ale až v květnu byl odvelen do podzemní továrny v Německu.

Počtem sice oslabeni, kráčeli jsme vudkrafterskou stezkou dál, vlastně v poloilegalitě, tedy s potřebnou opatrností. Zásluhou skauta JUDr. Skály byla Liga českých woodcrafterů dlouhou dobu registrována na Ministerstvu vnitra jako sportovní organizace. Úřední dokument o jejím zrušení je datován až rokem 1944. Náčelníkem ligy byl Ing. Felix Dvořák – Wajikani, z Ostravy, Pirát vedl Výbor pro pocty. Pirát přes všechny nerváky s datem pracovního nasazení navštívil v únoru 1943 Wajikaniho, informoval ho o dění v kmenech a dohodli se na setkání vudkrafterů v Praze. Bylo to o Velikonocích (23.-26. dubna). Wajikani přijel do Prahy a za účasti i mimopražských vudkrafterů se po čtyři dny besedovalo o současné činnosti i její dalších možnostech, vzpomínalo se na waldenské tábory a zejména jejich ideový přínos, podnikli jsme několik výprav do přírody.

Pirát byl tedy od května z dění kmene vytržen, ale udrželi jsme písemný styk a dobře jsme ho informovali o nejdůležitějších událostech. Jeho sarkastický humor mu pomáhal překonávat obtíže. Protože práce v podzemní továrně, často ohrožované nálety bombardérů, byla i psychicky náročná, byla mu v únoru 1944 udělena týdenní dovolená. Využili jsme to na malé – velké vudkrafterské setkání. Několik večerních schůzí s debatami a zpěvem, výprava do Šárky, kde mimo prohlubování našich znalostí o přírodě, proběhl i nácvik základů horolezectví, ve kterém se specializoval bratr Vlk- Jaromír Wolf a nakonec i sněm s udělováním orlích per. V dubnu 1945 Pirát z pracovního nasazení utekl, o čem nám sice podal stručnou zprávu, ale místo pobytu v Praze z bezpečnostních důvodů tajil, i když jak se jevílo, konec války byl tak řečeno „na spadnutí“. I v těchto rušných dobách jsme podnikli v polovině dubna velkou výpravu na Klíčavu za účasti 7 členů kmene. Poslední schůze kmene proběhla

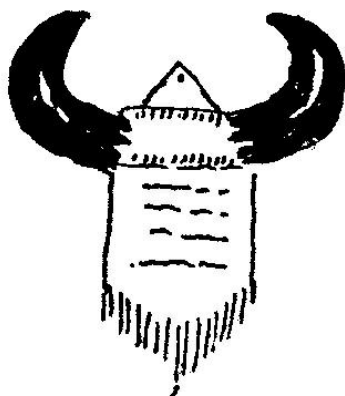
17.dubna. Potom události nabraly rychlý spád, končící v květnu Pražským povstáním, kterého jsme se na různých místech barikád zúčastnili. Bohužel, i v našich řadách se vyskytlo jedno úmrtí.

Ještě než připijeme na zdraví našeho oslavence Mahykana, dovoluňte abych připomenul, že vudkraft je pro všechny od 4 do 94 let, takže máme ještě co dohánět, ale tak velký přínos jaký vnesl Mahykan do Ligy Lesní Modrosti stěží dosáhneme.

Nakonec si zazpívejme píseň bratra Hehuna, kterou Mahykan si také rád zazpíval do pochodu při našich putováních :

*Dejme se každý na cestu svou,
každý svůj cíl v dálce má.
Pod jasným sluncem a modrou oblohou
dálka tak blízkou se zdá.
Když nohy šlapou, jedna za druhou,
blízký je každý země kout,
když slunce září na tvé tváři,
svět můžeš obejmout ...*

Hau!

Malé zpřesnění k historii Ligy Lesní Moudrosti

Kdo byl Woowotanna ?

V době památné Setonovy návštěvy v prosinci 1936 v Praze byl to již nemocný muž, troska, které jsme se zděsili. Zhoubný nádor mozku, jenž nebylo možno operovat, konal své dílo – Seifert se ztrácí z našeho obzoru, stojí mimo Ligu, naše mysle zaměstnávají politické převrasy, které hýbou Evropou, a tak jsme se s milým Woowotannou zapomněli na jeho poslední cestě rozloučit a poděkovat.

*Jan Niebauer – Wo : Miloš Seifert - Woowotanna
Bizoní vítr 1/97 :1*

Autor této citované části článku se hrubě mýlí. Koncem prosince 1936 je Miloš Seifert-Woowotanna s bratrem Slunkem-Zdeňkem Poubou (dnes br. Hehun) – v Chebu na nádraží a chystají se přivítat pro nás vzácnou návštěvu : ETS s jeho paní. V Chebu se setkávají s dalšími vudkraftery : s br. Sagaweesim-Arpádem Jávorem, v t.č. jednatelem Ligy čs. woodcrafterů, a br.Šípem-Stanislavem Křížem, náčelníkem pražského kmene Wahpeton. I ti přijeli a organizují uvítání.

V průběhu následujících dnů se Miloš Seifert účastní všech setkání vudkrafterů s manžely Setonovými; je i na sněmu ve škole Universa – škola řečí na Národní třídě.

Po odjezdu vzácných hostů jsou dva členové rodu Ma-wa-da-ni z kmene Ranné Svitanie ze Zvolena hosty u M.Seiferta v Zadní Třebáni. Jsou to: br.Slunko – Zdeněk Pouba, náčelník rodu Ma-wa-da-ni, a br.Piráť – Milouš Stárek, kronikář téhož rodu. Pobývají u něj tři dny. Hledají, čtou a přepisují v záplavě materiálů br. Miloše Seiferta. V nedalekém vápencovém lomu sbírají množství zkamenělin, které po návratu večer br. Woowotanna určuje.

Po jejich odjezdu do Prahy přijíždí sem br. Sova – Miroslav Zoufalý a br. Kopčem – Karel Hromada, oba z kmene Wahpeton, jehož podstatná část tráví vánoční a novoroční prázdniny ve Waldenu, ve Svátojánské dolině.

Milouš Stárek-Mahykan

KMEN ŠELEM A JEHO ČINNOST

Kmen Šelem byla parta kluků ve věku od 13 let. Jeho iniciátorem a hlavním rádcem byl starší bratr jednoho z nás – Mýval.

Základ tvořili spolužáci z gymnasia, kteří se znali od svých 11 let, během války.

Po gymnasiu jsme svou činnost prakticky ukončili – osobní zájmy se změnily díky studiu na různých vysokých školách. Sporadicky se setkáváme dodnes.

Zpočátku nás bylo 6: Had, Jezevec, Bobřík, Lišák, Lasice, Bouřňák. Během doby se kmen rozrostl na 8, někteří nevydrželi. Scházeli jsme se vždy pravidelně v bytě rodičů některého z nás. Při slavnostech jara a slunovratu jsme při schůzkách svítili symbolicky svíčkami na indiánském kříži, sedělo se vždy na zemi. Všichni jsme měli neobyčejně tolerantní rodiče a díky nim jsme mohli – podle dnešního měřítka – takhle krásně blbnout.

Neměli jsme nijak zvlášť tuhou organizaci, činnost byla trochu živelná podle nápadů a ročního období. Vyráběli jsme různé drobnosti podle indiánských vzorů – mokasiny, tkané korálkové vzory, různé řezbářské práce, pšišťalky. Hlavně jsme ale chodili do přírody, o sobotách a nedělích do okolí Prahy, o delších volnech na puřáky. Oblíbenou trasou byl výlet z Unhoště přes křivoklátské lesy, na Berounku a s návratem do Zdic. Ještě za války, v době existujících Svatojanských proudů jsme jezdili se strašími woodcraftery na Královskou na Vltavě. V té době to byla nádherná oblast bez záplavy chat. Do Stvořidel na Sázavě jsme jezdili ještě za války doslova do panenské přírody. Dnešní stav tohoto tak nádherného údolí budí přímo hnus. Samozřejmě, a s nadšením jsme se zúčastňovali Ligových táborů – Štiřín, Jeseníky, Stvořidla. Vedli jsme kroniku, o kterou se staral Bobřík a během oněch let, kdy emigroval, se kronika ztratila.

Ve vzpomínkách ale něco zůstalo - - -

Vzpomínky na to, jak jsme my, dnešní již starší sedmdesátníci prožívali nejkrásnější období života jako teenageři, se promítají do mysli pisatele v komplexu všeho, co se za dobu od let čtyřicátých minulého století událo a změnilo. My jsme prožili snad nejcennější kus historie a to jak z pohledu filosofického vývoje, tak především v neuvěřitelně rychle se rozvíjejícími aplikovanými výsledky vědy a techniky. Prožili jsme poslední světovou válku. Od té doby se již 3 generacím tato hrůza vyhnula.

Co se všechno za tu dobu změnilo a mělo vliv na myšlení lidí, především mládeže?

Za našeho mládí se ještě lesní a zemědělské hospodářství opíralo o biologicky přirozené postupy hospodaření, tj. pole a lesy nebyly zatěžovány chemizací, ať už pro zvyšování výnosů nebo na ochranu před chorobami či škůdci. Motorem pro obdělávání polí i lesů byl člověk a kůň, všechna práce se dělala převážně ručně, časově náročně. Sedláci v aktivním věku byli **chlapi**, mnozí z nich cvičili v Sokole. Aut bylo pramálo, traktor byl vzácností.

Proč takhle začínám se svým povídáním ?

Přírodu měl každý denně na očích, v Praze jezdili koně s povozy, s poštou. Mnoho obchodníků, zahradníků z okolí Prahy dováželo zboží na dvoukoláku. Lidé ve městech si sami topili, pitná voda byla ceněná jako vzácná potravina. Slovo ekologie bylo naprosto neznámým pojmem.

Přesto již na začátku 20. stol. si uvědomějí lidé předpověděli, jak rozvoj průmyslu, chemie, techniky vůbec obecně a při vzrůstajících nárocích na zlepšení materiálního dílu lidského života povede k odklonu od přirozeného způsobu žití a od souladu s přírodou a jejími zákony. Woodcraft – Liga Lesní Moudrosti byla v té době jen vztyčeným prstem s výzvou Pozor !

Svitek březové kůry, Orlí péra, indiánské moudrosti, Setonovy knihy – to všechno při dobře laděném romantismu dokázalo naladit mladé lidi správným směrem. Jako mladí kluci jsme byli nadšenými sběrateli Orlich per, znalost přírody byla jakousi niternou potřebou každého z nás. Chodili jsme na jednodenní nebo jen odpolední vycházky do okolí Prahy, v době víkendového volna a o svátcích jsme chodili na několikadenní putávky s chudičkým vybavením (dle dnešních měřítek) a zúčastňovali jsme se celoligových táborů o prázdninách.

Jako zpestření jedněch prázdnin po roce 1945 jsme si díky otci jednoho z nás zorganizovali prázdniny svérázným způsobem. A jsme u toho, proč jsem v předchozím textu psal o stylu života v této době obecně.

Na Šumavě, pod Pancířem, jsme v malé vesničce-osadě jménem Datelov strávili celé prázdniny. A to tak, že zdejší obyvatelé – Němci měli být postupně během prázdnin odsunuti do Německa. Bylo jich jen několik desítek. Celé tamní hospodářství zajišťoval jeden mladý zdatný sedlák, trochu mlynář, s rodinou. Samozřejmě mu byla každá ruka ku pomoci

dobrá. A to jsme měli být právě my – kluci od 13 do 16 let. Bylo domluveno, že měsíc budeme pracovat na poli a u dobytka a pak 14 dní si zatáboříme. Celou dobu za stravu, bez finanční odměny. Pro doplnění – v této době byly veškeré potraviny na přidělové potravinové lístky. Byli jsme městští zajíci, bylo nás 6. Osada byla velmi chudá, většinou dřevěné domky, dobytek byl ustájen společně ve velkém chlívě pro krávy a ovčínu pro ovce. A tak jsme se měsíc střídali při práci na poli a v hlídání a pasení dobytka. Je to už bezmála šedesát let, přesto si mnoho zážitků dobře pamatuji a rád na ně vzpomínám.

Obilí se ručně kosilo, pak se svazovalo povříslý do snopů a ty se stavěly do panáků do doby odvozu do stodol. Vymláčení zrna z klasů se dělalo buď ještě ručně na mlatech pomocí cepů nebo už v mlátičkách poháněných jednoduchým dieselovým motorem. Mláčení trvalo pochopitelně dost dlouho a tak nebylo možné je hned provádět vcelku, hned po posečení. Proto se obilí skladovalo ve stodolách a pak postupně došlo k mláčení. Záleželo pochopitelně na zkušenosti hospodáře, aby poznal kvalitu vyzrání zrna tak, aby se již při sečení a dopravě do stodoly nevydrobilo a aby bylo dostatečně zralé. Druhá část naší činnosti – pasení 14 krav a 80 ovcí, to byla teprve ta správná práce pro nás. Být pasákem a mít otevřené oči i uši, v nádherné přírodě kolem osady, prožili všichni z nás s nadšením. Zemědělská plocha osady se nacházela v plochem údolí potoka. Podél potoka byla silně zamokřená louka, pak v pruhu snad jen 100 nebo 150 m dlouhém byla kolem potoka pole a dál, kde už nebyla kvalitní půda byla pastvina ohraničená jen šumavským lesem. Krávy se pásly u potoka a nesmírně rády zalezly do nejhoršího marastu a byl velký problém je odtud dostat. A ovce? Ty byly odchovány už před naším příchodem 2 děvčátky ve věku kolem 12 let. Holky pískaly ovečkám na jednoduché píšťalky a náramně si s nimi rozuměly. Jak jinak než německy. Ráno vyháněly tak v 5 hodin, což my jsme nikdy nestihli. Ovce vždycky při našem příchodu pomalu bouraly hladem ovčín. Jako správní pasáci jsme měli hole – silnější na krávy a slabší na ovce. S krávami byla práce jednodušší. Jednak toho moc nenachodily, jednak dost času trávil přežvykováním (jako správné přežvýkavkyně). Ovce jsou na pastvě v pohybu a tak za den několikrát prošly trasu pastviny tam a zpět. A tak při pasení krav si pasáček pěkně poseděl a ať svítlo sluníčko nebo lilo po šumavsku jako z konve, bylo pořád se na co dívat. Sem tam proletí ptáček, sýkorky, konipasové, krávám se v dešti kouří od huby. Co člověku chybělo? A pak

odpoledne hurá domů ! Až jsme jednou dostali pěkně vynadáno od správce, co mlíka se vybryndalo, když jsme krávy hnali pěkně cvailem dolů ke statku. Vemena jim lýtala tak ze strany na stranu, že docházelo k odstředivému autodojení.

Kdo ví, že ovce strašně rády sbírají hříbky a ještě raději požívají ? Pastvina byla ohraničena lesem a na okraji lesa rostly jalovce, kaliny, jeřáby, babyky, jako krásné přechodové pásmo. Ve vřesovištním porostu pak rostly zmíněné hříbky. Když se ovce vzdálila od stáda, měla pravděpodobně chuť na zpestření krmě a za chvíli vyběhla z křoví a chroupala hříbka ! Marně jsme se snažili těchto vlastností našich chovanečků využít. Občas si dva mladí beránci usmysleli že už bylo dost vzájemného prezírání se, hlavně co se týče růžků toho druhého. A že si to prověří ! A tak stádo nestádo, bez sekundantů si odbyli souboj. Vzdálenost do 10 m, rozběh a rána palicemi do sebe. Ze začátku jsme měli strach, aby se nám beránci nepozabíjeli, nepomohla hůl a rány do hřbetu, matička příroda byla silnější a klidně si tuhle hru zopakovali. A tak bylo na co se dívat. Jenomže stádečko pokračovalo dál klidným krokem ve spásání chudé trávy. Pak přece jen pomohlo pár švihů soupeřům přes zadek a stádo jsme doběhli. Taky šlo si na chvíli sednout, když stádo kolem poledne zalehlo k odpočinku. Pak bylo možné v klidu pozorovat celou dolinu s domečky sesypanými dole v údolí do malé hromádky. Co čekalo starousedlíky za osud, co naše předchůdkyně pasačky ? Při vzpomínce na tyhle oddechové časy však převládá vzpomínka čichová a dechová. Krásný čistý vzduch, provoněný lesem a okořeněný pachem z ovcí nebo krav. Daleko nejexotičtějším zážitkem z pobytu byly podmínka a průběh ubytování.

Dva z našeho kmene jeli o den napřed – měli za úkol připravit pro zbytek, hlavně pro ty mladší, chalupu a postele. Jenomže : Správce nám přidělil místní staříčkou pastoušku, což čteno i viděno vypadá neobyčejně romanticky. Na spaní byly připraveny slamníky, které naši dva obětovaní nacpali slámou a zalehli. Nikdo netušil, že pastouška je sídliště mnohahlavého a hlavně mnohasosákovitého stáda vyhladovělých blech. Když pak druhý den přijeli ostatní, našli u pastoušky dva zbědované nešťastníky, oteklé a snad by byli potřebovali transfusi krve. Z nově příchozích jsme vybrali losem dva nedobrovolníky. Jejich úkolem bylo vynést plné slamníky se slámou i s blechami ven, na světlo. Dál se uvidí. Svlékli se do naha, vlezli do hororového obydlí a zakrátko už byli se

slamníky venku. Ostatní je pozorovali v uctivé vzdálenosti. Obětavci se napřed pečlivě vzájemně prohlédli a pozabíjeli ten panovačný hmyz, který se na nich samozřejmě usídlil. Namísto domu hrůzy nám správce přidělil celý objekt místní jednotřídní školy s malým bytem již odsunutého pana učitele. Vysypané slamníky, ošetřené ještě u pastoušky jsme rozprostřeli na louku, ať se tam ty bestie bleší namočí deštěm, nastydnou a vychcípají ! Ve škole jsme našli velký počet učebních pomůcek – známé obrazy zvířat v nadživotní velikosti nalepené na plátně nám pak posloužily při vícevrstevním uspořádání jako lože na dřevěné podlaze. Bylo nám vcelku jedno, jestli spíme na vlkovi nebo na opici, asi 10dní jsme považovali za dost dlouhou dobu na to, aby blechy dostali na frak. Vypršené a řádně prohlédnuté slamníky jsme nacpali čerstvou voňavou slámou a těšili jsme se. Jen ale do rána, když jsme na sobě našli stopy bleších zobanců. Mezitím od začátku našeho pobytu proběhla korespondence s domovem a otcové – absolventi světové války poradili jak na blechy vyzrát. Pomůže ořechové listí, nebo i kůra z ořešáku. V celém dalekém okolí nebyl jediný stromeček toho jména. Jen u školy rostl mladý ořech o síle kmínku snad do 10 cm. Doplatil na to, co se mu přisuzovalo. Listím jsme proložili postele. Škola se rozvoněla a zřejmě omamující vůně působila spíš jako narkotikum, že jsme spali tak tvrdě, že jsme odolali těm bestiím, které se snad znovu přistěhovaly až z pastoušky. Zřejmě to byly blechy německé a k tomu vlastenky a tak se nám odvděčily za odsun svých dřívějších krvedárců. Nejúčinnějším způsobem soužití byl styl „kdo s koho“. Přežili jsme (a blechy také).

V době našeho pobytu na Šumavě byly hranice mezi ČSR a Německem volně průchozí. Při jednom našem celodenním výletu během 14 denního táboření u Datelova jsme prošli hraniční hřebenovou trasu až na vrcholek Ostrý. Tam stála dřevěná bouda, doslova bouda o velikosti několika m². Ale bylo tam i pivo, které jsme my, samozřejmě, jako správní woodcrafteri nepili. Uprostřed tohoto jednoduchého objektu byl tesařsky opracovaný stůl, uprostřed sekyrou vyseknutá čára a to byla hranice – rok po strašné válce. Z německé strany přicházelo hodně krojovaných Němců a dokonce jsme se s nimi dali i do řeči. Zanedlouho ale spadla na tuhle jednoduchou čáru neskutečná železná opona, Němci si v klidu stavěli své domovy a na naší straně jsme bojovali za mír, kdyby neměl zůstat kámen na kameni.

Ivan Novák / Jezevec

STŘETY CIVILIZACÍ

Po 11. září 2001 a ještě více po 20. 2. 2003 se často hovoří o střetu civilizací, v našem případě islámské a euroamerické. V úvodu je nutno definovat civilizaci, rozlišit střety civilizací od střetů uvnitř civilizací, uvést současné a zaniklé civilizace, a případně zvolit území a jeho obyvatele, jejichž sledováním by bylo možno předvídat možnost a vývoj globálního střetu civilizací v budoucnosti.

Civilizace je nejvyšší celek lidské společnosti, který má svou logicky provázanou a srozumitelnou historii (neexistují celistvé dějiny světa). Je to vyspělá forma lidské společnosti jež má pro ní typické instituce a sociální strukturu, stupnici hodnot (ve všech civilizacích je vražda zlem, rodina základním kamenem), rozvinutou kulturu, historii. Je pro ni důležité stadium vývoje, v němž se nalézá v době střetu s jinou civilizací. Rozhodujícím a rozlišujícím znakem civilizace je náboženství a kultura, nikoli ideologie a ekonomika. Civilizaci předchází divoštství a barbarství, jí začíná historie opírající se o písemné záznamy.

Podle O.Spenglera (1880-1936) je civilizace závěrečným stadiem vývoje každé kultury (jež sama je někdy považována za součást civilizace nebo dokonce za synonymum tohoto termínu). Spengler považuje civilizaci za éru rozvoje průmyslu a techniky, a naopak degradace literatury a umění. Je pro ni typický vznik a rozvoj velkoměst s vysokou koncentrací obyvatel (skutečně během několika let bude ve velkoměstech žít přes 50% obyvatel Země; největší velkoměsta budou mít kolem 30 mil. obyvatel). Národy se mění v amorfní masu manipulovanou medií, jež jsou z pozadí řízena globálními zájmy světových finančních kruhů. Výsledek by se dal označit jako ohrožení lidského rodu kolektivním dobrovolným omezením jakýchkoliv konstruktivních zájmů ve jménu osobního zisku, moci a medializace, mimo jiné až k úplné sebelikvidaci v přepychu metodou ubavení až k smrti. Hlavní práce O.Spenglera se jmenuje *Der Untergang des Abendlandes* (starším výrazem též fenomén v době ság a pověstí je *Götterdämmerung* – soumrak bohů).

Podle A.Toynbee (1889-1975) lze v historii rozlišit 23 civilizací, jež jsou definovány hlavně svým náboženstvím, z nichž následující dosud trvají: judaismus, křesťanství (= euroamerická civilizace s výjimkou pravoslavné, jež je samostatná), islám, dálnévýchodní civilizace (konfucianismus, taoismus, buddhismus, a současný pragmatický tržní

komunismus, šintoismus – jen Japonsko, hinduismus). K zaniklým civilizacím patří např. sumerská, egyptská, krétsko-mykénská, antická, byzantská, mayská, Inků atd.

Každá civilizace prochází vývojem od hrdinského období (např. v rámci římské civilizace boj Římanů s Etrusky o Latium), přes období růstu (římská republika od 6. stol. př.Kr. po rok 49 př.Kr.), období nepokojů (občanské války od r. 49 do 27 př.Kr.), vznik universálního státu (císařský Řím od r. 27 př.Kr. do 476 po Kr.; (v euramerické civilizaci vznikl universální stát v 90. letech 20. stol.), temný věk, či mezivládí (stěhování národů 4.-6. stol. a období 675-1075), až po růst dceřiných společností (křesťanství za císařského Říma potlačované, od roku 313 státní náboženství Říma, jež se stalo sjednocující ideou nástupnických státních útvarů vybudovaných barbary na troskách Říma: státy Ostrogotů, Vizigotů, Langobardů, po nich Franků).

Americký prognostik a sociolog A.Toffler (1928) dělí vývoj lidské civilizace na etapu rolnickou se vznikem městské civilizace (od neolitu do poloviny 19. stol.), průmyslovou a na etapu elektronickou (od poloviny 20. století), jež se někdy označuje jako vědecko-technická.

Podle výrobních vztahů uvnitř civilizace se lidská prehistorie a historie dělí na řády prvobytně pospolný, otrokářský, feudální, kapitalistický a postmoderní (dříve označovaný jako socialistický).

Dějiny jsou tvořeny střety civilizací, jimiž vrcholí jejich různě rychlý vývoj ekonomický, technický, duchovní, demografický, sociální a též vývoj přírodního prostředí, zvl. klimatu. V současné době probíhají střety civilizací v Bosně, na Kavkaze, ve Střední Asii, v Kašmíru a na Blízkém Východě.

V minulosti proběhly střety civilizací v kolébce civilizace na Blízkém Východě a celém Středomoří mezi Židy na jedné a v průběhu tisíciletí s mnoha blízkými i vzdálenými národy na straně druhé. Jejich protivníky byli :

Egyptřani – od příchodu Josefa a jeho bratrů do Egypta až po Mojžíše a exodus (asi 1200 př.Kr.).

Pelištejci (Filištíni, mořské národy). David proti Goliášovi (asi 1020 př.Kr.).

Asyřani – Izrael vyvrácen (722 př.Kr.).

Babylonci – království Judské vyvráceno, zajetí babylonské (586 až 538 př. Kr.).

Řekové – povstání Makabejských (2.stol.př.Kr.)

Římané – povstání- poslední boj na Násadě (70 po Kr.), povstání Bar Kochby (132-135)- vyhnání Židů z Palestiny

Arabové – oprava dějin a obnovení státu Izrael rozhodnutím Valného shromáždění OSN v roce 1948, válka s Araby 1948, 1956, 1967, 1973; Izrael zvítězil, vznikl Islám bojovný a zjitřený.

Příklady jiných střetů civilizací:

Řekové – Peršané (490 př.Kr. Marathón, 480-479 př.Kr. Thermopyly, Salamis, Plataje)

Alexandr Makedonský – Anatolie, Egypt, Persie, Střední Asie (336-323 př.Kr.)

Římané – Kartagináci (264-241; 218-201; 146 př.Kr.)

Římané – Keltové (387 př.Kr.- 390 po Kr.)

Křížové výpravy z Evropy do Palestiny

1. 1096 - 1099	3. 1189 - 1191
2. 1147 - 1149	4. 1204 (vypleněn Cařihrad)

Střety uvnitř civilizací mohou dát vývoji nový směr.

Příklady:

Peloponéská válka Sparty s Aténany (431- 404 př.Kr.)

Náboženské války – reformace a protireformace v Evropě (1517-1647)

Sedmiletá válka Anglie a Francie (1756-1763)

Francouzská revoluce: rokem 1793 končí války králů a začínají války národů. Revoluce obecně mohou dát dějinám jiný směr.

Důsledkem svébytných vnitrocivilizačních střetů v západních zemích (v rámci dnešní euroamerické civilizace) bylo vytvoření politické ideologie. V žádné jiné zemi nevznikla politická ideologie, jež by si činila nárok na ovlivnění celé Země.

Na Západě nevzniklo žádné významné světové náboženství, zato však vzniká mnoho sekt, jež velká náboženství oslabují.

Pravděpodobné civilizační střety v budoucnosti

Ze současných světových náboženství nejbojovnější je islám. Křesťanství touto fází prošlo již ve středověku (křížové výpravy, inkvizice) a

v současnosti expanduje spíše ekonomicky. Hinduismus a buddhismus spíše hájí své pozice a nemají tendenci rozšiřovat svůj vliv misijní cestou (pouze přednáškami a nepřímou). Čínský universalismus (konfuciánská úcta k autoritě, taoismus, buddhismus) se za posledních 50 let změnil v politický pragmatismus, který se pod pláštěm marxismu křivolakou cestou dostal od hesla „Nechť kvete tisíc květů umění“ (1956-1957) přes „Velký skok“ (1958-1960) a přes „Kulturní revoluci“ (1966-1976) až po faktickou existenci zón kapitalismu v nominálně socialistické zemi. Zatím Čína udivuje svět svým růstem ekonomiky (přes 8% ročně) ve světě postihovaném ekonomickými nemocemi malých i větších tygrů. Je velkým exportérem surovin i výrobků. Je schopna prosadit se na světovém trhu i dumpingem. Využívá své hlavní výhody – levné a ukázněné pracovní síly. Výsledkem bude, že za 20 let bude Čína patřit mezi deset ekonomicky nejsilnějších zemí světa (mezi nimi budou jen tři země euroamerické civilizace). Asijské společnosti budou vytvářet 40% světového hospodářského produktu. Asie je v současné době ve vztahu k USA na konci cesty úcty a respektu a na začátku odmítání a vzdoru. Asijsci jsou hrdí na svou pracovitost, šetrnost, péči o rodinu, disciplínu v práci, respektování zájmu celku spíše než individua, na rozdíl od individualismu, neúcty k autoritě a hledání sebeuspokojení, jež jsou typické pro euroamerickou civilizaci.

Tato civilizace považuje globální integraci za univerzální a příznivou pro všechny, avšak ostatní současné civilizace ji pokládají za projev transnacionálního západního imperialismu. Přijetí amerického způsobu zábavy není totéž co kulturní konverze ostatního světa. V zemích islámu se tento vliv označuje jako westoxikace.

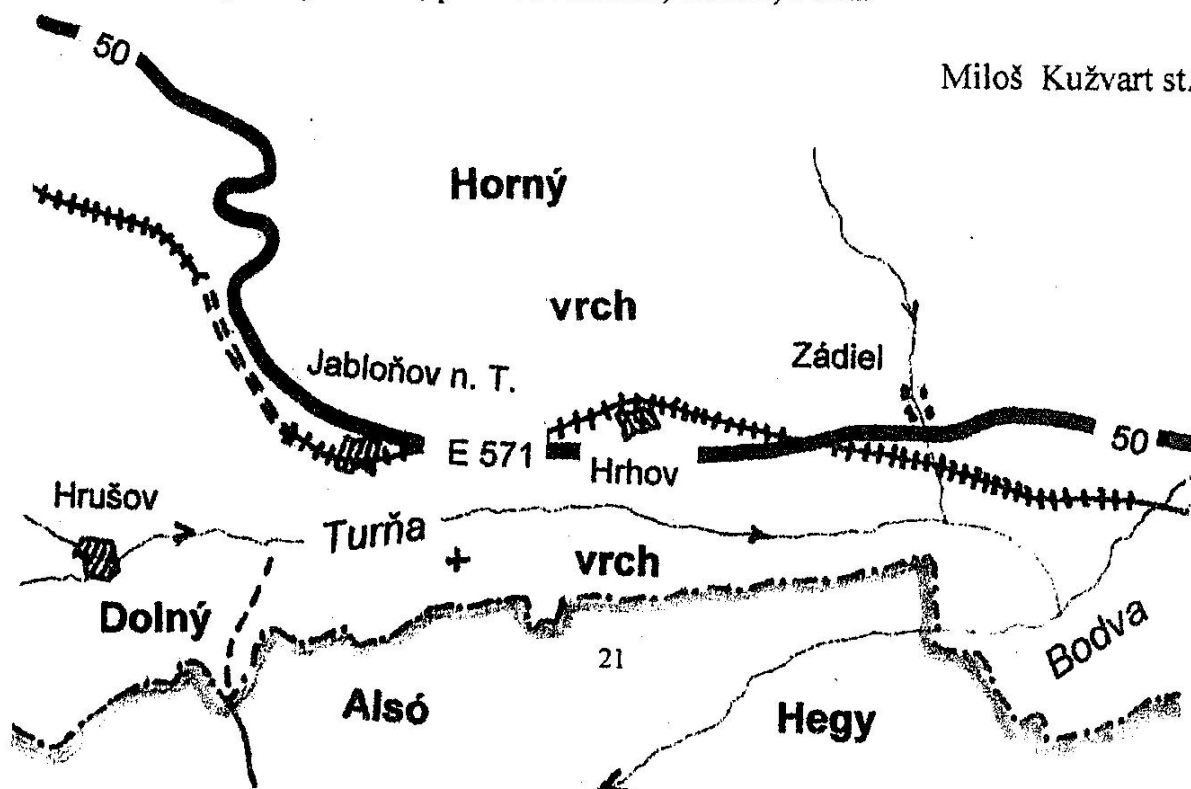
Pokud by Čína a islámské země dospěly k názoru, že si mohou být navzájem ve světě ovládaném jednou supervelmocí užitečné (Čína pro islám svým počtem pilných obyvatel a širokým výrobním sortimentem, a islám pro Čínu rozšířením vlivu na celý starý svět), došlo by k čemusi, co by se v parafrázi na neuskutečněnou spolupráci křesťanů a levice v Itálii koncem 70. let (čemuž se podařilo zabránit zprava zavražděním Alda Mora rukama Rudých brigád) dalo nazvat historický kompromis (čínského levicového pragmatismu s ortodoxním islámem). Lhostejnost nebo negativní vztah k náboženství, spojený s potlačováním islámu v Číně, zvl. v Ujgurské autonomní oblasti (Sint'iang, Čínském Turkestanu) a v provincii Kansu, by se pak změnil ve spolupráci, jež by ovlivnila

ekonomiku a bezpečnost světa. První krok k této spolupráci byl učiněn již začátkem 90. let 20.století. Zájem projevíly z jedné strany Pakistán, Irák, Irán, Sýrie, Lýbie a Alžírsko, z druhé strany Čína a Sev.Korea. O konkrétních krocích k realizaci jejich úmyslů patrně značně pro svět nebezpečných nejsou žádné zprávy. O trvajícím zájmu Číny o islámský svět již v současné době svědčí přítomnost čínského ministra zahraničí na schůzi sousedů Iráku po skončení druhé války v zálivu v roce 2003.

Podle S.P.Huntingtona (1996) má islámská a konfuciánská (čínská) společnost stejnou snahu zvýšit svou ekonomickou a vojenskou moc, aby se mohly Západu postavit, a aby ve vztahu s ním dosáhly „rovnováhy“. Islámské a konfuciánské státy shodně odmítají západní universalismus. Je pozoruhodné, že represivní, nicméně vcelku mírové uspořádání bipolárního světa, uznávající zčásti víru, že Bůh není, bylo nahrazeno po roce 1989 násilím mezi národy, jež vyznávají různé bohy. Titus Lucretius Carus (97-55 př.Kr.) k úloze náboženství říká: Tantum religio potuit suadere malorum... - k takovému zlu může podnítit náboženství.

Literatura

- Huntington S.P. (2001): *Střet civilizací*, Rybka Publisher, Praha (anglicky 1997)
 Novotný A. (1956): *Biblický slovník*, Edice Kalich, Praha
 Poucha P. (1957): *Do nitra Asie*, Orbis, Praha
 Shelby Spong J. (1991): *Rescuing the Bible from fundamentalism*, Harper Collins Publ. Inc., San Francisco
 Toynbee A.J. (1978): *A study in history*, -Zkrácená verze, 5.vydání, Oxford Univ.Pr.
 ----- (1991): *Korán*, překlad J.Hrbek, Odeon, Praha

ROSTLINA Z ČASŮ DINOSAURŮ

se jmenuje wolemie vznešená (*Wollemia nobilis*) a byla nalezena v hluboké roklině v pohoří Blue Mountains v Národním parku Wollemi, v Austrálii, západně od Sydney. Je to jeden z nejstarších a nejvzácnějších stromů všech dob. Jehličnan s atraktivním, obrovským, neobvyklým tmavě zeleným jehličím a kůrou, která se vzhledem podobá bublající čokoládě. Ve volné přírodě dorůstá do výšky 40 metrů, průměr kmene takových jedinců je 1 metr.

Wolemii našel v roce 1994 strážce národního parku David Noble když se vydal na průzkum rokliny v deštném lese. Poté, co se do ní spustil na laně, spatřil podivné stromy. Vzal spadlou větévku a když nemohl strom identifikovat, informoval o nálezů přední botaniky. Skupina světových profesionálů určila, že se jedná o druh již dlouho považovaný za vymřelý, co potvrdilo také srovnávání se zkamenělinami. Nejstarší nalezená zkamenělina wolemie je více než 90 milionů let stará a usuzuje se, že tento druh jehličnanů byl nejvíce rozšířen před 200 miliony let, tedy v období dinosaurů. V místě nynějšího výskytu má nejstarší a největší wolemie asi 400 let, vyrůstá z kořenů asi 1000 let starých. Růst těchto jehličnanů je jedinečný. Nové výhonky vyrůstají ve velkém množství z kmene a tím trvale udržují hlavní kmen. Při případném poškození hlavního kmene (např. bleskem, lesním požárem) mohou nové zárodky přežít hluboko uvnitř kořenů. Tento jedinečný způsob přežívání vysvětluje, proč rostliny vytrvaly až do dnešních dnů. V domovském prostředí Austrálie roste wolemie při teplotách od -1 do +45 °C. V optimálních klimatických podmínkách, s dostatkem světla a kyselé půdy jsou roční přírůstky až 50 cm dlouhé. Přežití několika stovek jedinců tohoto vzácného druhu umožnila jedinečná izolace, nepřístupnost jeho životního prostředí. Přesto v národním parku Wollemi byla zavedena další přísná pravidla ochrany těchto stromů., přesné místo nálezů je utajeno, ještě dokonaleji zneprístupněno. Strážcové a vědci jsou na lokalitu dopravováni vrtulníkem, speciální ochranné předpisy a směrnice určují postupy při nenadálých přírodních katastrofách, jakou je např. lesní požár. Účinná ochrana však nutí k umělému rozmnožování druhu. Protože sběr semen je na 40 metrových stromech nebezpečný a stromy by mohly být poškozeny, rozmnožují se tyto jehličnany výhradně vegetativně a počet rostlin je limitovaný. Rozmnožováním a výsadbou nových exemplářů na různých

místech světa (převážně botanické zahrady, arboreta) se předchází riziku přírodních katastrof, které by mohly populaci wolemie poškodit.

Wolemii můžete vidět v pražské botanické zahradě v Troji, ve skleníku Fatamorgana. Protože wolemii lze v ranním stadiu také pěstovat jako pokojovou rostlinu, určitý počet rostlin bude od května ke koupi. Cena bude mezi 30.000 až 50.000 Kč; majitelé budou evidováni, dostanou k rostlině certifikát s pravidly pěstování, protože i soukromé vlastnictví wolemie je podmíněno zachováním genofondu.

Mirka Pačlová

Semenáček wolemie

VŠECHNO JE NA PRODEJ – PŘÍČINA KRIZE NAŠÍ DOBY

Motto: člověku je obecně daný diktát etický, ať už je –
hlasem božím, nebo nutně nabytý nekonečným
vývojem přirozené lidskosti
(Václav Černý: Paměti 1945-1980, Toronto 1983)

Jeden z mála pozitivních diktátů je diktát etický, o němž mluví Václav Černý. Je zdůvodnitelný, jestliže lidská společnost má zůstat nad džunglí boje všech proti všem, ze které se vydělila před tisíci lety zároveň se vznikem civilizace. Zánik tohoto etického diktátu by předznamenal návrat lidského rodu do původního živočišného stavu, možná s vynecháním přechodných stadií barbarství a divoštví.

Morální imperativ může být podle uvedeného citátu dán bohem anebo se vyvinul třítisíciletou zkušeností lidského rodu, prověřenou časem. Dodržováním Desatera, zvláště přikázání směřujících do mezilidských vztahů, se člověk vyvaruje největších komplikací svého života, a také podpoří přijatelné uspořádání lidské společnosti. Toto konstatování časem přivolá „našeptávače“ s jeho tezí, že kdo se neodvážá překročit zákazy, o mnoho přijde. Zde se naskytá příležitost pro svobodné osobní rozhodování pod vlivem odměny za věrnost morálním imperativům a jistotě nebo možnosti trestu za jeho nerespektování, na věčnosti nebo ještě tady na světě z rukou lidské spravedlnosti.

V současné době jsou hlavním lákadlem peníze – univerzální směnný prostředek k získání moci, záviděníhodného přepychu i krás a potěšení, které tento svět může poskytnout člověku. Peníze a moc jsou navzájem zaměnitelné a směnitelné, a jako předmět snažení trvají od nepanšti dávno před uctíváním zlatého telete (kniha Mojžíšova 32:4-8). Snad má rčení „peníze jsou až na prvním místě“ takové použití teprve až v éře globalizace, protože počet bohatých v průmyslových zemích vzrostl, takže se někdy hovoří o společnosti 20 : 80 (20% bohatých, 80% nezamožných a chudých).

Dříve byl výrobce hrdý na své výrobky, protože byly kvalitní a vydržely léta, dnes je cílem zkrácení doby použitelnosti, pokud možno do doby splacení poslední splátky, anebo případně do uplynutí záruční doby. Tím se zvýší oběh peněz. Existuje termín built-in obsolescence (zabudovaná zastaralost), např. automobilu, jež zaručuje, že majitel dbalý svého

společenského statutu po dvou letech auto prodá a koupí si nové. Jinými slovy – kdo utrácí je vlastenec a pomáhá ekonomice v rozkvětu.

Spoření dnes postrádá smysl, neboť zúročení úspor je mizivé a bankou požadovaný poplatek ze vedení účtu někdy převyšuje úroky, takže vklad v komerční bance ubývá ročně o 0,25%.

Podpora utrácení se děje prostřednictvím reklamy, jež spoléhá na proniknutí do podvědomí potencionálního zákazníka neustálým opakováním, nebo usiluje o upoutání pozornosti úmyslným nesmyslem nebo schválností, přímou výzvou k utrácení „protože si to můžete dovolit“, lichocením, využitím komplexů méněcennosti, závisti, snobismu atd.

Inzerovat lze i osoby. Medializace totiž zvyšuje poptávku a tržní hodnotu jedince (baviče, herce, novináře, politika atd.).

A protože úspěch se měří penězi, jejichž původ může být všelijaký, podnikavost některých našich spoluobčanů umisťuje Českou republiku v úplatnosti a korupčnosti do horší poloviny světové škály v této morální disciplíně, někde do blízkosti Mexika. I naše sdělovací prostředky soutěžící o co největší sledovanost, se snaží přiblížit vkusu co nejrozšířenějšímu.

V této situaci je jen málo neznámých „dělníků na vinici Páně“, pro něž má ještě význam pocit dobře vykonané práce. Odměnou je jim většinou jen to, že mohou žít v prostředí podobně smýšlejících normálních lidí.

Ale ani to nemůže mít nekonečné trvání. Výhled celého lidského rodu není bez problémů. Často se skloňuje pojem trvalé udržitelnosti života na naší planetě. Jakou máme naději, že ho bude dosaženo, když naše euroamerická civilizace je postavena na trvalém růstu? Vzroste-li ročně HDP jen o 2%, už se bije na poplach, že se blíží recese, deprese, nebo dokonce krize. Pojmu trvalé udržitelnosti je třeba rozumět jako trvale udržitelnému projektu výzkumu na toto téma s trvalým financováním. Při předkládání výsledků tohoto výzkumu se pracuje více nůžkami a lepidlem než novátorskými úvahami. Ale čas neúprosně plyne. Má-li se něco začít měnit opravdu k lepšímu, mělo by se to stát do 20 let. Potom již mineme „point of no return“ (bod nenávratu na rozjezdové dráze, u něhož letadlo musí odstartovat, protože by již nestačilo zabrzdit na betonu).

Taková náprava k lepšímu je téměř nemožná, neboť by vyžadovala prosazování diktátu, o němž mluví Václav Černý, reglementací společnosti a jejího zeskromnění, a k tomu nebude po zkušenostech z 20. století vůle. Takže až mineme onen bod nenávratu bude následovat jen řešení

jednotlivých katastrof, jako stoupání hladiny oceánu se zaplavováním hustě obydlených pobřežních nížin, konfliktů Severu a Jihu, střetu naší civilizace s islámem atd.

V takové situaci zůstat člověkem nebude snadné. Měly by přitom pomoci soucit, tolerance a rozum.

Miloš Kužvart st.

JAK DÁL ?

Desítky tisíc roků byl lidský život pouhým bojem o přežití. Pro většinu lidí ve světě to platí v plném rozsahu i dnes. Ale i v nejvyspělejších zemích světa bude stále těžší dokázat svoje schopnosti, prosadit se v tvrdé konkurenci globalizujícího se světa.

Jediný způsob jak nyní postupovat dál, je napřed podívat se poctivě sám na sebe i na své okolí. Nejhorším způsobem řešení situace je zavírání očí před problémy, snižování jejich nebezpečnosti a odkládání rozhodných opatření.

Aby lidé pochopili určitou realitu, musí pro to vždy uzrát čas a musí mít i potřebné znalosti. Dosud vždy postupovali k zásadnějším řešením v ohrožených směrech až se „zpětnou platností“. Budeme muset překročit i hranici globální, ekologické, sociální a populační katastrofy, abychom pochopili, že čas zásadního řešení již uzrál? Ale to bude již pozdě, zde nelze postupovat s následnými opatřeními.

Jak dál – v osobním životě

1. Mějme vůli jednat, nečekejme pasivně na rozhodnutí jiných, nevytvářejme si iluze a ani jim nepodléhejme.
2. Nebudme součástí manipulovatelné masy, nemyslícího „lidského stáda“, vedeného prostřednictvím emocí. Nevybírejte si jako vzory konkrétní osoby, ale jejich vlastnosti, které jim přinesly úspěch.
3. Dávejme si nejvyšší cíle, snažme se být ve své profesi co nejlepšími.
4. Budme samostatní. Nestojíme-li na svém vlastním úspěchu, na svém rozhodování, nic jsme nedokázali. I když máme úspěch podložený penězi, známostmi nebo společenskou „vahou“ našich rodičů, našich příbuzných, není to úspěch náš: „Jsme stále obyčejné nuly vyčnívající nad ostatní pouze tím, že stojíme na podstavci vytvořeném někým jiným“.

5. Uvědomme si v plném rozsahu dopady skutečnosti, že dětství a mládí není hlavně nejbezstarostnější etapou života, ale především přípravou pro budoucí celoživotní úspěchy či neúspěchy.

6. Starejme se o dosažení svého úspěchu ! Nemá pro nás smysl starat se o to, jak úspěšní jsou jiní, kolik peněz vydělali, snít o jejich úspěšnosti, dělat „křoví“ na jejich cestě k úspěchu.

7. Aniž si to uvědomujeme, většina našich pohledů na politiku, hospodářství, náboženství, mezilidské vztahy vychází ze stanovisek vmanipulovaných do našeho podvědomí. Nesnažme se sami vůči sobě upravovat nepohodlná fakta tak, aby se tato naše podvědomá stanoviska prokazovala. Mějme vlastní snahu řídit se pravdou, ne iluzemi. Zopakujme si každé ráno: „Chci se dnes řídit pravdou, ne vmanipulovanými představami“.

8. Nezapomeňme ! Nikdo ničím nemůže ovlivnit naší osobu, dokud tomu, co je nám říkáno sami nezačneme věřit. Teprve pak, pouze naším vlastním přičiněním, začne to, čemu jsme uvěřili, ovlivňovat naše podvědomí a přes něj mít svůj pozitivní, negativní, nebo i tragický dopad.

9. Nezapomeňme! Hodnota člověka není dána jeho předky, majetkem, ani vykonávanými funkcemi, ale pouze jeho osobními vlastnostmi, znalostmi a schopnostmi.

10. Jaký je smysl naší existence na Zemi ? Ten nejzákladnější. Prožít svůj život šťastně, čestně a spravedlivě. Dnes se navíc snažit i o prosazení skutečné spravedlnosti na Zemi místo hledání útěchy ve fiktivní spravedlnosti po smrti. Není již mnoho času na to přestat si hrát na něco nadřazeného a pouze pro uspokojení lidské samolibosti, omezenosti, velikášství, touhy po výlučnosti stále hledat v lidské existenci něco mimořádného.

Několik fakt

Tělo našich předků muselo velmi často a velmi rychle produkovat látky, které při ohrožení umožňovaly zvýšenou činnost, okamžitou aktivitu, nutnou pro boj nebo útěk. Tyto látky při stresu tělo produkuje i dnes, ale chybí mu možnost zvýšenou fyzickou činností je zlikvidovat. Tak ohrožují postupně naše zdraví. Životní rytmus je nevyvážený. Jsou kladeny vysoké nároky na psychiku, stále klesají nároky na fyzickou činnost. Chybí nám tělesná aktivita našich předků. (pokračování)

G.Hoffman:Třetí tisíciletí /Encyklopedický dům Praha, 2000

Dejme se každý na cestu svou - - -

Dolný vrch

Vzdálenostně je na východní Slovensko stejně daleko jako před rozdělením republiky, neplatí žádná výmluva pro poznávání této části země. V leckterém směru je dopravní spojení o něco lepší, než-li dříve, při dnešním jeho vyhledávání pomocí internetu je to v podstatě zábava. Samozřejmě, není to tak pohodlné cestování jako kdybychom jeli do Tater, nutno kombinovat vlakové spoje s autobusovými, někdy se musí i šlapat. To vše stojí za poznání zvláštních krás krajiny a za putování, při kterém se někdy budete cítit i trochu osaměle. Pomocí jízdního kola, které si lehce v čase nepotřeby uschováte v některé obci, je absolvování této výpravy opravdu bezproblematické.

Dolný vrch - k čertu, kde to je ? Ve 440 km² velkém území Slovenského krasu je to pouhých 16 km² a opravdu až na samém konci této oblasti. A přesto vás tam lákám.

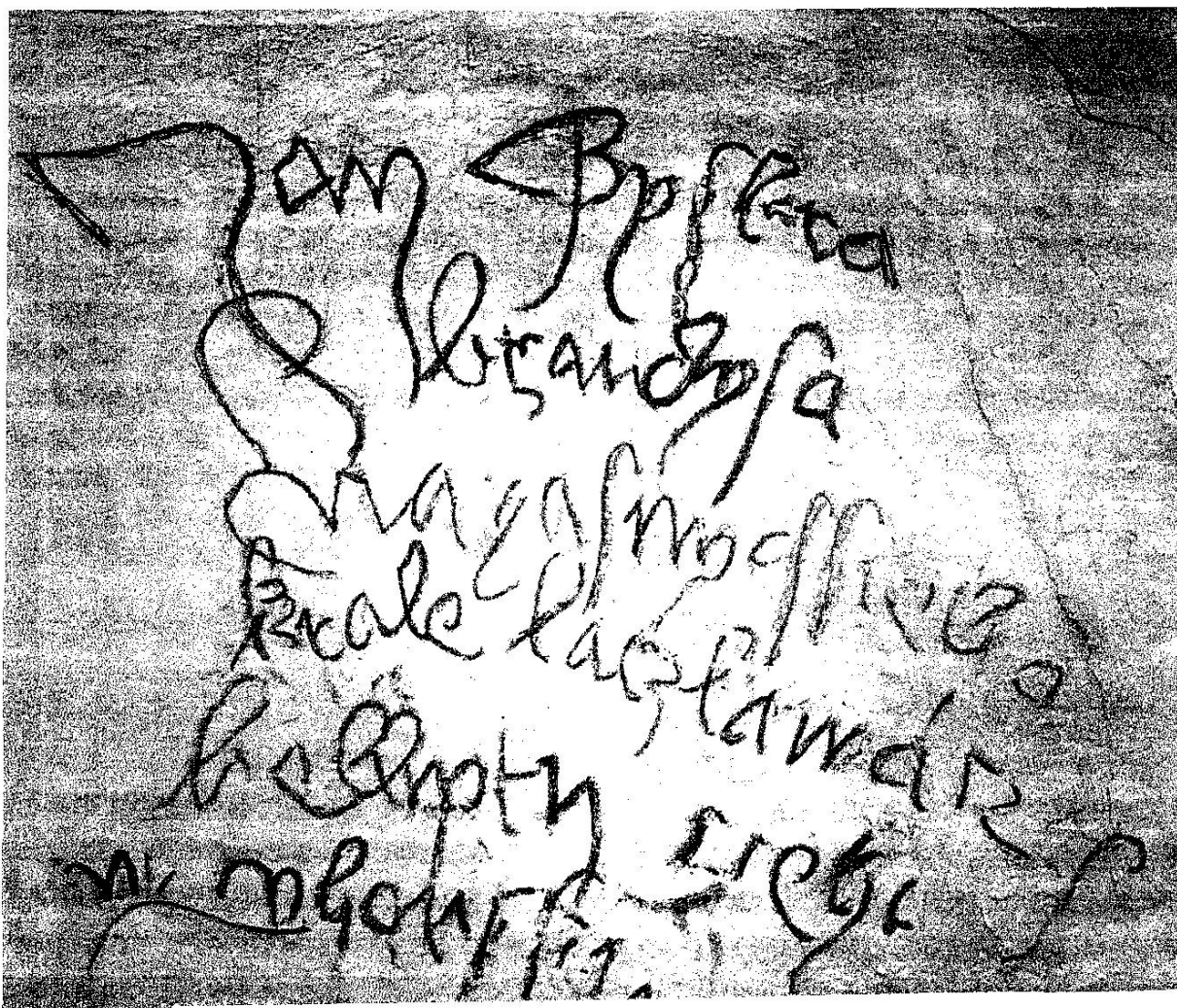
Typické krasové území, co do výskytu všech jeho povrchových i podzemních geomorfologických forem, o rozloze ani nemluvě, se v Čechách nenachází. V mnohém je poznávání této části Slovenska scenericky příjemnější, než-li putování Balkánským krasem, protože krajina tolik neutrpěla exploatační činností člověka, jako tam. Samozřejmě, Balkánský kras je co do rozlohy a geomorfologie ještě bohatější, ovšem, také podstatně vzdálenější, o finančních položkách raději pomlčím. Možná, že nejdříve je lepší poznat ty atraktivnější části Slovenského krasu, jakými jsou typické planiny (zejména impozantní Silická a Plešivecká planina s nesčetnými závrti, přes sto metrů hlubokými propastmi) anebo jedinečné jeskynní skvosty ke kterým patří zejména krápníkové Domica-Aggtelek a Gombasecká, i o něco vzdálenější světový unikát Ochtinské aragonitové jeskyně. V údolích hlavních řek Slovenského krasu je tolik možností přírodovědného i kulturního a historického poznávání, že je lepší si cestu plánovat pomocí turistických průvodců. Celý Slovenský kras je Chráněnou krajinnou oblastí, platí zde určitá omezení, která putování jen v nepatrné míře omezí. Pro poměrně malou návštěvnost vlastního terénu, uvedené jeskyně vyjímaje, obyvatelé nemají s turisty špatné zkušenosti, takže jsou přívětiví, ochotní pomoci. Někdy je znalost maďarčiny zázračným proutkem setkání.

Dolný vrch je planinou strmě se zvedající nad pravým břehem řeky Turňa, její větší část už leží v Maďarsku, kam se také pozvolna sklání, takže na rozdíl od slovenské části je tam územím turisticky atraktivnějším, vyznačkováním. Slovenská část Dolného vrchu je planinou krasové divočiny přes kterou vede státní hranice, hraniční stezka není průběžná, zato příčných stezek vede přes planinu několik, zřejmě to byly v minulosti spoje mezi obyvateli dvou paralelních údolí řek, Turne a Bodvy z nichž první teče ve směru Z → V, druhá obráceným směrem. Nejvyšším bodem planiny je Pavlovský vrch – 611 m n.m. Na planině je množství závrťů, okolo 80 propastí, z nichž je 8 nepojmenovaných, ale v podrobné mapě vyznačených, další 3 propasti mají i uvedená jména – Obrovská (-100), Slunečná(-40), Bodnárova (-36) . Vzhledem k celkovému sklonu planiny je na jejím severním srázu málo krasových pramenů - vyvieračiek, na maďarské straně ...forrás (čti foráš), je jich podstatně víc. Na slovenské straně jsou nejzajímavější, na množství vody bohaté vyvieračky až za levým břehem Turně, kde se pozvolna zvedá úbočí Horného vrchu. Nejznámějšími jsou nad obcí Hrušov, v obci Hrhov (kde je i udržovaný vodní mlýn) a Jablonovská vyvieračka . Vyvieračky jsou částečně využívány jako zdroje pitné vody. Pro poznání této části Slovenského krasu bychom však potřebovali buď více času, anebo bude cílem další výpravy, o které pohovořím později.

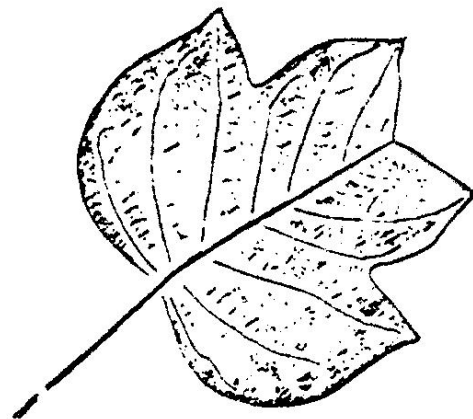
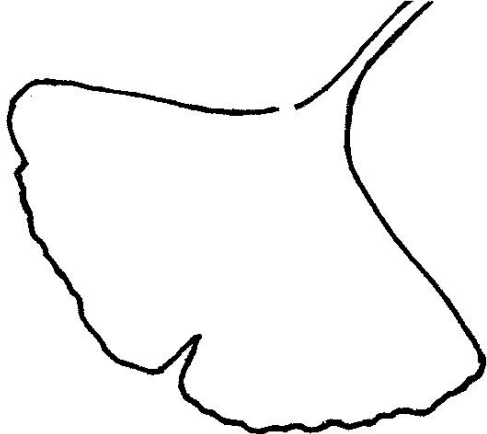
Zůstaneme v oblasti Dolného vrchu. Jak bylo uvedeno, maďarská část Dolného vrchu je turisticky zpřístupněna, turistický značkováný chodník vede i několik kilometrů v těsné blízkosti státní hranice. Nejbližší hraniční přechody jsou ovšem vzdálené, buď přijedeme směrem od Turne n.Bodvou, anebo, co je výhodnější, začneme návštěvou jeskynního systému Domica - Aggtelek. V jarním období, po zhlédnutí jeskyně Domica můžeme pokračovat v prohlídce jeskynního systému, již zvaného Aggtelek, protože přejdeme do Maďarska. Umožní to plavba čluny po podzemní řece Styx. V podzimním období bývá v řece málo vody, prohlídka probíhá po souši. Na maďarském území je tolik možností pro putování, anebo i kratší toulky, že místo čtení nedokonalého popisu je lepší čtení z podrobné mapy-1:50.000, list 139 – Slovenský kras / Domica. Po přechodu územím směrem k východu je vhodné použít dopravní spojení přes hraniční přechod Host'ovce – Turňa n.Bodvou.

Jednou zvábení, možná přijdete podruhé. Třeba blíž k Hornímu vrchu. Turnianský hrad, malebná soutěska – Zádielská tiesňava, naučný chodník Jasovská skala s výhledem na Volovské vrchy, lákadlo pro další a další putování málo navštěvovaným Slovenským Rudohořím, Jasovská jeskyně. Několik názvů, za kterými je skryto množství poznání, zážitků, nezapomenutelných dojmů.

Jiří Pacl-Migisi

Nápis v Jasovské jeskyni o vítězství Bratříků nad Jánosem Hunyadim v bitvě u Lučence r.1452

Dva cizokrajní krasavci v našich parcích.

Vlevo – jinan dvoulaločný, také ginkgo dvoulaločné, domovem v záp.Číně byl do Evropy přenesen začátkem 18.stol. Jediný druh z prastaré skupiny dřevin, rostoucích v prvohorách a vymírajících v třetihorách. Pěstuje se jako ozdobný strom, dosti odolný vůči mrazům, vysoký 30-40 m. Množí se semeny i řízky. Na jaře je nápadný svěže zelenými listy, na podzim jemně žlutými listy.

Vpravo – liliovník tulipánokvětý, domovem v Sev. Americe, známý ve své domovině již Indiány (yellow poplar, tulip wood) jako strom poskytující velmi dobré dřevo na různé výrobky. Je mimořádně odolný vůči mrazům, v posledních letech se také osvědčila jeho odolnost vůči kouřovým plynům. Je to dekorativní strom, s přirozeně pěkně tvarovanou korunou. Listy jsou na jaře nasivěle zelené, na podzim krásně žluté.

Obrázek na zadní straně obálky:

Týpí a vaříč na plynovou bombu – úplný komfort po řádění hurikánu

Pramen: Geographical Mag.

HLASATEL – občasník, vydávaný kmenem LLM Wahpeton v Praze.
Určeno pro vnitřní potřebu a pro zájemce z jiných kmenů LLM.
Za obsah článku odpovídá autor. Texty nejsou jazykově upravovány.
Kontaktní adresa: Milouš Stárek, Jungmannova 22 110 00 Praha 1
Telefon: mobil – 724 077 866 byt – 224 946 908

